

سند کلیات طرح

“فضای نو”

اهداف و برنامه‌ها

بسیاری از مردم با عصر فضا - که از حدود ۶۰ سال قبل آغاز شده - آشنا هستند اما تنها گروه اندکی، شامل متخصصان حوزه صنعت، فناوری فضایی هستند که می‌دانند دوران جدیدی از حیات و تکامل این فناوری با نام Space 4.0 یا فضای نو آغاز شده است. فضای نو در امتداد و همراه با مجموعه تحولاتی است که در موج بزرگتری به نام Industry 4.0 یا همان انقلاب چهارم صنعتی زندگی بشر را به شکلی اساسی دگرگون خواهد کرد و به ویژه کل دنیای صنعت و فناوری را تحت تاثیر قرار خواهد داد.

شاید درست‌تر این باشد که بگوییم نخستین اثرات ناشی از تحول فضای نو هم‌اکنون نیز بخوبی قابل مشاهده است. توجه به نیازهای پیش روی بشر برای توسعه پایدار، تاکید بر شبکه‌سازی و توسعه همکاری‌های بین‌المللی، آموزش و ظرفیت‌سازی در کشورهای در حال توسعه، لحاظ نمودن همزمان دیدگاه‌های علمی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در برنامه‌ها و راهبردهای فضایی، تغییر دیدگاه از “استقلال بخش فضایی از سایر بخش‌های صنعتی” به “تعامل و همکاری صنعت فضایی و سایر صنایع” و غیره همه و همه نمونه‌هایی از این تحولات هستند که در فضای نو دنیای آینده ما را تحت تاثیر قرار خواهند داد.

با این رویکرد جهانی، استفاده از ظرفیت‌های دانش و نوآوری ایرانی که همیشه در شرایط سخت به یاری صنعت و اقتصاد کشور آمده، نه تنها خالی از فایده نبوده، بلکه یک ضرورت است. این مساله در فناوری فضایی که توسعه‌ی کنونی خود را مرهون این ظرفیت و همچنین همکاری پرقدرد بخش خصوصی است، دارای اهمیت بیشتری است. رشد سریع و بالای اقتصاد فضایی در جهان یک عامل بیرونی دیگر است که با در نظر گرفتن آن، می‌توان بهره‌برداری از این ظرفیت را سودآور نیز نمود.

بر اساس این مقدمه، پژوهشگاه فضایی ایران قصد دارد که در طرحی جدید با نام “فضای نو”، ضمن اینکه به صورت هدفمند از ظرفیت نوآوری موجود در کشور بهره‌بردار، فضایی نو برای ورود بخش خصوصی چابک در قالب کسب و کارهای نوپا ایجاد کند تا همراه با اجرای پروژه‌های عملیاتی در ساختار پژوهشگاه، بتواند پیشتاز حمایت از ایجاد زنجیره‌ی ارزش کاملی از صنعت و اقتصاد فضایی و توسعه‌ی فناوری فضایی با هدف دستیابی به اهداف موج چهارم فضا بر پایه‌ی این کسب و کارها باشد.

S P A C E

اهداف و برنامه‌ها

بر این اساس اهداف و برنامه‌های ذیل در راستای عملیاتی نمودن طرح “فضای نو” در پژوهشگاه فضایی ایران مطرح می‌گردد.

اهداف

- ❖ تبیین نقش پژوهشگاه فضایی ایران در حوزه‌های نوین و رویکردهای جدید صنعت فضا
- ❖ افزایش آگاهی و بینش در پژوهشگاه فضایی ایران در خصوص اهمیت و جایگاه “فضای نو”
- ❖ تلاش در راستای ایجاد همگرایی در ساختار حاکمیتی برای تمرکز در حمایت‌های دولتی
- ❖ بهره‌برداری از ظرفیت نوآوری در فعالیتهای تحقیق و توسعه و منجر به محصول پژوهشگاه
- ❖ شناسایی فرصت‌ها و تسهیل فرآیند ورود بخش خصوصی برای توسعه‌ی فناوری و ایجاد زیرساخت‌های توسعه و بهره‌برداری از فناوری فضایی

برنامه‌ها

- ❖ طراحی و مشارکت در برگزاری رویدادهای ترویجی، توجیهی، نشست‌های تخصصی و دوره‌های آموزشی
- ❖ تعریف پروژه‌های مطالعاتی با استفاده از بسترهای موجود برای تامین ورودی‌های تصمیم‌گیری
- ❖ بررسی روند حرکت آینده حوزه فضایی در دنیا، منطقه و کشورهای در حال توسعه و انتخاب الگوی مناسب داخلی
- ❖ همکاری در ایجاد مرکز نوآوری پژوهشگاه فضایی ایران با هدف رفع نیازها، مشکلات و درآمدزایی
- ❖ ایجاد بستر حمایتی برای رونق کسب و کارهای فضایی در تطابق با نقشه‌راه فناورانه پژوهشگاه و با نگاه به تکمیل زنجیره ارزش